

**ZDRUŽENIE PRÍBUZNÝCH
A PRIATEĽOV DUŠEVNE CHORÝCH**

OPORA G+N

Kraskova 613/3, 979 01 Rimavská Sobota

Výročná správa

2023

Dom duševného zdravia – špecializované zariadenie

- Zariadenie podporovaného bývania
- Rehabilitačné stredisko
- Denný stacionár

Správu predkladá:

PhDr. Elena Lacko Martinovičová

Obsah:

I. Charakteristika činnosti

- a) Charakteristika činností Domu duševného zdravia – špecializované zariadenie
- b) Aktivity Domu duševného zdravia – špecializované zariadenie v roku 2023
- c) Počet prijímateľov sociálnych služieb a zamestnancov v roku 2023
- d) Vízia poskytovania služieb v Dome duševného zdravia – špecializované zariadenie pre rok 2024

II. Zhodnotenie výsledkov hospodárenia podľa rozpočtu

- a) Výkaz o výnosoch a nákladoch za rok 2023
- b) Hospodársky výsledok za rok 2023
- c) Prehľad majetku organizácie

I. CHARAKTERISTIKA ČINNOSTI

a) Charakteristika činností Domu duševného zdravia – špecializované zariadenie

ZARIADENIE PODPOROVANÉHO BÝVANIA

V Dome duševného zdravia – špecializované zariadenie v Rimavskej Sobote – v **zariadení podporovaného bývania** sú poskytované sociálne služby občanom s duševnou poruchou, ktorí sú odkázaní na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 k zákonu č. 448/2008 Z. z., ak sú odkázaní na dohľad, pod ktorým sú schopní viesť samostatný život. Dom duševného zdravia – špecializované zariadenie je koedukované zariadenie sociálnych služieb komunitného typu s kapacitou 14 miest, 7 ženských miest a 7 mužských miest. Zariadenie poskytuje celoročné bývanie, dohľad na účely poskytovania sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania, ktorého obsahom je usmerňovanie a monitorovanie prijímateľov sociálnych služieb pri zabezpečovaní samoobslužných úkonov, činností starostlivosti o domácnosť v rámci zariadenia a základných sociálnych aktivít a vykonáva sa v pracovných dňoch počas pracovných hodín (od 7.30 hod. do 16.00 hod.). Mimo uvedeného času je zabezpečená možnosť kontaktu prijímateľov sociálnych služieb s povereným zamestnancom prostredníctvom služobného mobilného telefónu. V zariadení podporovaného bývania sú ďalej vykonávané odborné činnosti, akými sú sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, sociálna rehabilitácia. Medzi ďalšie činnosti patrí utváranie podmienok na prípravu stravy, úschovu cenných vecí, vzdelávanie, záujmovú činnosť, užívanie vlastných elektrických spotrebičov a poskytovanie osobného vybavenia a prepravy.

Každodenné činnosti prijímateľov sociálnych služieb prebiehajú v Zariadení podporovaného bývania podobne ako v bežnej domácnosti. Prijímatelia sociálnych služieb, ktorí boli v pracovnom pomere, odchádzali ráno do zamestnania. Nákupy si prijímatelia sociálnych služieb realizovali samostatne podľa potreby. O 9.00 sa prijímatelia sociálnych služieb spolu so zamestnancami pravidelne stretávali v spoločenskej miestnosti, kde prediskutovali úlohy, povinnosti a program jednotlivých prijímateľov sociálnych služieb (návšteva lekára, úradné záležitosti, spoločné a individuálne aktivity,...). Po zorganizovaní jednotlivých aktivít, prijímatelia sociálnych služieb mali možnosť zrealizovať svoj individuálny program. Tí, ktorí individuálny program v ten deň nemali, mali možnosť zúčastniť sa na dopoludňajšom programe pripravenom sociálnou pracovníčkou/inštruktorkou sociálnej rehabilitácie/opatrovateľkou. Medzi 12.00 h a 13.00 h si prijímatelia sociálnych služieb vychutnávali obed. Prijímatelia sociálnych služieb využívajú rôzne formy stravovania: skupinové varenie, individuálne varenie, donášková služba. V poobedných hodinách majú prijímatelia sociálnych služieb možnosť zapojiť sa do aktivít zorganizovaných sociálnou pracovníčkou/inštruktorkou sociálnej rehabilitácie/opatrovateľkou podľa vlastných záujmov a koníčkov.

Aktivity, ktoré si prijímatelia sociálnych služieb v spolupráci so sociálnou pracovníčkou/inštruktorkou sociálnej rehabilitácie organizovali, boli zostavované podľa ich záujmov, požiadaviek a potrieb. Aktivity je možné rozdeliť do niekoľkých oblastí:

- **Vzdelávacie činnosti** – aktivity zamerané na finančnú gramotnosť, aktivity zamerané na rozvoj logiky, prednášky, besedy, diskusie, tréningy pamäte, precvičovanie čítaného a písaného textu, vedomostné kvízy, oromotorická stimulácia a i.

V roku 2023 si prijímatelia sociálnych služieb vybrali nasledovné témy k besedám: ako šetriť s vodou a teplom; riešenie medziľudských vzťahov; ako zvládať

starnutie; kulinárske zážitky; najkrajšie miesto, ktoré som navštívil/navštívila; kam by som chcel/chcela ísť na dovolenku; vzájomné spolunažívanie a riešenie konfliktov; požiarne školenie – nácvik hasenia požiaru pod odborným dohľadom bezpečnostného technika; môj najkrajší zážitok z tohto leta.

Témy prednášok boli zamerané najmä na: staroba; práca s PC; prednáška o egyptských pyramídach, ktorú si pripravil prijímateľ sociálnej služby Vladko; prednáška o bylinkách, ktorú si pripravila prijímateľka sociálnej služby Marta; kam by som chcel/chcela ísť na dovolenku, príbeh môjho zotavenia spojená s diskusiou o téme.

- **Kreatívne činnosti** – aktivity zamerané na rozvoj jemnej motoriky, tematické zútlňovanie prostredia zariadenia, tvorba obrázkov k súťaži Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím s názvom „Namaľujte nám obálku výnimočnej knihy o ľudských právach“, ručné práce, práca s hrmčiarskou hlinou, práca s modelovacou hmotou a pod.
- **Pracovné činnosti** – udržiavanie spoločných a súkromných priestorov prijímateľov sociálnych služieb v čistote, vykonávanie bežných domácich prác (žehlenie, pranie, upratovanie, drobné opravy). Starostlivosť o záhradku, skleník, areál zariadenia a okolie.
- **Varenie** – plánovanie spoločných a individuálnych jedálnych lístkov, individuálne vypracovanie finančného rozpočtu na nákup potravín, príprava bežných jedál, príprava jedál podľa nových receptov, pečenie rôznych koláčov, dopĺňanie kuchárskej knihy o nové recepty, umývanie riadu a starostlivosť o kuchynské riady, príbory, pomôcky a spotrebiče.
- **Ostatné činnosti** – relax, oslavy jubilantov, spievanie ľudových piesní, pohybové cvičenia, prechádzky, posedenie v cukrárni, spoločenské hry, návšteva kúpaliska Kurinec a pod.

INDIVIDUÁLNA PRÁCA S PRIJÍMATEĽOM SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Cieľom práce zamestnancov zariadenia podporovaného bývania je podporovať, motivovať a povzbudzovať prijímateľov sociálnej služby rozvíjať svoje zručnosti a schopnosti, aby sa vedeli začleniť do spoločnosti a pracovného procesu a aby v blízkej budúcnosti dokázali v čo najväčšej možnej miere samostatne žiť vo svojom prirodzenom prostredí. Prijímatelia sociálnych služieb sú vedení k samostatnosti a zodpovednosti za seba a svoj život. Prostredníctvom usmerňovania a monitorovania sociálnymi pracovníčkami/inštruktorkami sociálnej rehabilitácie/opatrovatelkami pracujú prijímatelia sociálnych služieb na obnovovaní a upevňovaní sociálnych a pracovných zručností, ktoré boli oslabené alebo stratené v dôsledku ich ochorenia. Každý človek má túžby a potreby byť určitým spôsobom užitočný a chce tráviť svoj čas zmysluplne. V súčasnosti si dvaja prijímatelia svoje túžby uskutočnili v oblasti uplatnenia sa na trhu práce a našli si zamestnanie, v ktorom vytrvali. V roku 2023 sa jeden z nich úplne osamostatnil, našiel si vlastné bývanie a ukončil poskytovanie sociálnych služieb.

Individuálnu prácu s prijímateľom sociálnych služieb zamestnanci zariadenia zabezpečujú najmä prostredníctvom sociálneho poradenstva, pomoci pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov a sociálnej rehabilitácie. Okrem bežných opakujúcich sa aktivít, na ktorých sa prijímatelia sociálnych služieb zúčastňujú na základe svojho rozhodnutia, personál zariadenia s nimi pracuje najmä individuálnou formou. Prijímatelia sociálnych služieb majú možnosť, okrem iných spôsobov, vyjadriť svoj názor na

spokojnosť s poskytovanou sociálnou službou formou Dotazníka spokojnosti, prijímatelia sociálnych služieb, ktorých trápil zhoršený zdravotný stav majú vždy možnosť osloviť zamestnancov a viesť s nimi individuálne rozhovory, individuálne poradenstvo ohľadom vlastných financií, individuálne poradenstvo ohľadom uplatnenia sa na trhu práce a rozhovory zamerané rôzne iné ťažkosti a problémy, ktoré ich trápia.

Východiskom pre individuálnu prácu s prijímateľmi sociálnych služieb je pre zamestnancov zariadenia podporovaného bývania kvalitne zostavený individuálny plán rozvoja prijímateľa sociálnej služby s programom sociálnej rehabilitácie. Cieľom tohto individuálneho plánu je vytvoriť takú podporu, aby mohol prijímateľ sociálnych služieb žiť zmysluplný a samostatný život. Zamestnanci vytvárajú priestor na to, aby pri všetkých rozhodnutiach bola poskytnutá prijímateľom sociálnych služieb potrebná podpora a rešpektovanie ich preferencií a želaní. Prostredníctvom individuálnych rozhovorov, diskusie, vysvetlenia zložitejších informácií pri vypracovaní individuálneho plánu, vypočutí si názorov prijímateľov sociálnych služieb získavajú zamestnanci informácie o ich silných a slabých stránkach, čo by chceli vo svojom doterajšom živote zmeniť, aké sú ich želaná, sny, túžby a čo by chceli ešte dosiahnuť. Každý prijímateľ má na základe svojho rozhodnutia vypracovaný individuálny plán, kde si stanovuje a prispôsobuje svoje osobné ciele. Individuálny program sociálnej rehabilitácie je realizovaný na základe potrieb prijímateľov prostredníctvom odborných postupov a štandardov. Potreby prijímateľov boli v roku 2023 zamerané najmä na nácvik priestorovej orientácie a pohybu s palicou, nácvik orientácie v priestore a mobility, nácvik sebaobslužných činností, nácvik manipulácie s peniazmi, nácvik práce s kompenzačnými a zdravotníckymi pomôckami, nácvik obrázkovej komunikácie, nácvik sociálnej komunikácie, nácvik rozhovoru, nácvik spoločenského správania sa, nácvik zručností vo vyhľadávaní a spracovaní informácií, nácvik počítačových zručností, nácvik pracovných zručností. Pri práci boli využívané rôzne techniky zamerané na hovorené slovo, relaxáciu, pohybový rozvoj, pôsobenie umenia, situačné hry a aplikáciu humoru, povzbudzovania a súťaživosti.

ZLEPŠOVANIE MATERIÁLNYCH PODMIENOK

V uplynulom roku sme aj vďaka finančnému príspevku v zmysle § 81 písm. b) bod 1 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a z príjmov z úhrad od prijímateľov sociálnych služieb vedeli zabezpečiť plynulý chod celého zariadenia Domu duševného zdravia – špecializovaného zariadenia. Mohli sme uskutočniť nákupy materiálu a pomôcok na sociálne aktivity, vďaka čomu sa rozvíjali schopnosti, zručnosti, záujmy, hobby, kreativita a sebaujadrenie prijímateľov sociálnych služieb. V roku 2023 sa nám podarilo nakúpiť nový nábytok a kompletne vybaviť kancelárie zariadenia podporovaného bývania a tým zútlučiť zamestnancom ich pracovné prostredie podľa ich predstáv. Taktiež sa do kancelárií zakúpili nové pohovky. Do spoločnej kuchyne bol zakúpený multifunkčný hrniec, nová chladnička a iné potrebné kuchynské vybavenie. Zakúpila sa farba na steny do jednej z kancelárií, ktorú si zamestnankyne vymaľovali. Kúpil sa nový notebook a multifunkčná tlačiareň pre zamestnankyne, ktoré máme v pláne zaviesť do prevádzky začiatkom roka 2024. Dokúpili sa uzamykateľné skrinky pre prijímateľov sociálnych služieb, kúpila a vymenila sa taktiež jedna posteľ v izbe v ženskej časti.

DENNÝ STACIONÁR A REHABILITAČNÉ STREDISKO

V Dome duševného zdravia – špecializovanom zariadení v Rimavskej Sobotě – v **Rehabilitačnom stredisku a Dennom stacionári** sa poskytujú sociálne služby občanovi, ktorý je odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, formou denného pobytu s kapacitou: 5 miest – Rehabilitačné stredisko, 9 miest – Denný stacionár.

V Dennom stacionári a rehabilitačnom stredisku sa poskytuje:

- sociálna rehabilitácia (pracovná terapia, kreatívne činnosti, voľnočasové aktivity, pohybové aktivity, mentálne tréningy pamäte, besedy a iné)
- sociálne poradenstvo (podľa ods. 5 § 37 zákona 448/2008 o sociálnych službách a podľa ods. 3 § 40 zákona 448/2008 o sociálnych službách a podľa ods. 3 § 40 zákona 448/2008 o sociálnych službách)

Medzi ďalšie činnosti zariadenia patrí zabezpečenie rozvoja pracovných zručností, záujmovej činnosti a samoobslužných činností.

PONUKA AKTIVÍT A ČINNOSTÍ V DENNOM STACIONÁRI A REHABILITAČNOM STREDISKU

Cieľom zamestnancov v dennom stacionári a rehabilitačnom stredisku je poskytovať sociálne služby prijímateľom sociálnych služieb primerane k ich veku, vzdelanostnej úrovni, fyzickým i psychickým schopnostiam a záujmom. Každé ráno, po príchode prijímateľov sociálnych služieb do zariadenia, začína spoločným posedením, počas ktorého prebieha diskusia formou neformálneho rozhovoru o rôznych udalostiach, s ktorými sa chcú prijímatelia sociálnych služieb podeliť, o ich aktuálnom duševnom rozporení a na základe týchto informácií sú spoločne plánované aktivity, ktorým by sa prijímatelia sociálnych služieb v daný deň chceli venovať. Hlavnou snahou pri poskytovaní sociálnych služieb je umožniť prijímateľom sociálnych služieb venovať sa takým činnostiam, ktoré ich zaujímajú a zároveň ich posúvajú vpred. Prijímatelia sociálnych služieb majú možnosť pracovať samostatne alebo v skupinách a pri dĺžke trvania jednotlivých aktivít sa prihliada na ich individuálne potreby. Veľmi obľúbenou rannou aktivitou je napríklad prechádzka do neďalekého parku, ktorá veľmi priaznivo ovplyvňuje náladu a duševné zdravie, pomáha v boji proti stresu, prispieva k zvyšovaniu imunity a priaznivo vplyva aj na fyzické zdravie. Prijímatelia sociálnych služieb majú možnosť pracovať v dielnach, kde sa môžu venovať rôznym kreatívnym alebo pracovným činnostiam, vzdelávacím, pohybovým alebo rôznym voľnočasovým aktivitám, taktiež sa môžu dohodnúť na rôznych výletoch, návštevách zaujímavých podujatí a udalostí v okolí alebo spolu naplánovať a zorganizovať rôzne udalosti v zariadení. Štandardne majú prijímatelia sociálnych služieb v čase od 12.00 h do 13.00 h prestávku na obed, avšak tento čas sa môže v závislosti od vykonávaných aktivít prispôbiť podľa potreby. V poobedných hodinách sa prijímatelia sociálnych služieb na základe vlastných preferencií venujú rôznym vzdelávacím aktivitám, v spolupráci so zamestnancami vedú diskusie na rôzne témy, venujú sa rôznym aktivitám a hrajú na rozvoj mentálnych schopností, slovnej zásoby, finančnej a čitateľskej gramotnosti, v letných mesiacoch majú možnosť pracovať záhradke a venovať sa rôznym exteriérovým aktivitám. Zámerom poobedňajších aktivít je aj príprava na samostatný život v rámci získavania zručností v sebaobslužných činnostiach. Všetky aktivity, ktorým sa prijímatelia sociálnych služieb venujú, sú pripravované, realizované a rozširované s ohľadom na ich individuálne potreby.

INDIVIDUÁLNA PRÁCA S PRIJÍMATEĽOM SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Individuálna práca s prijímateľom sociálnych služieb je kľúčová, nakoľko rôznorodosť prijímateľov sociálnych služieb je s prihliadnutím na ich vek, zdravotný stav, vzdelanostnú úroveň či záujmy široká. Z tohto dôvodu je potrebné komunikáciu nastaviť spôsobom, aby bola jasná a zrozumiteľná pre všetkých prijímateľov sociálnych služieb.

V rámci individuálnej práce s prijímateľom sociálnych služieb prebieha monitorovanie osobného a osobnostného rozvoja, ktorý sa aj vplyvom pravidelného navštevovania denného stacionára a rehabilitačného strediska mení a vyvíja. Nástrojom monitorovania rozvoja a práce prijímateľa sociálnych služieb je jeho individuálny plán,

ktorý poskytuje informácie o konkrétnom prijímateľovi sociálnych služieb z pohľadu emočného prežívania, sociálnych a komunikačných zručností, zahŕňa jeho slabé a silné stránky, životné priority a ciele.

V súvislosti s individuálnou prácou s prijímateľom sociálnych služieb je v dennom stacionári a rehabilitačnom stredisku dôležité klásť dôraz na nezanedbávanie prijímateľov sociálnych služieb so širším okruhom záujmov a zároveň nepreťažovanie tých prijímateľov sociálnych služieb, ktorí majú okruh záujmov užší, pretože nesprávne nastavenie práce s jednotlivými prijímateľmi sociálnych služieb by mohlo viesť k demotivácii a pocitom frustrácie na oboch stranách. Práve práca s prijímateľom sociálnych služieb založená na individuálnom prístupe pomáha účinne zostaviť individuálny plán prijímateľa sociálnych služieb a tým maximalizovať podporu jeho sebarozvoja, motivácie, záujmu a socializáciu.

ZLEPŠOVANIE MATERIÁLNYCH PODMIENOK

V uplynulom roku sme aj vďaka finančnému príspevku v zmysle § 81 písm. h) bod 1 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách pre Rehabilitačné stredisko a finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby podľa § 78a zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách pre Denný stacionár a z príjmov z úhrad od prijímateľov sociálnych služieb vedeli zabezpečiť plynulý chod celého zariadenia Domu duševného zdravia – špecializovaného zariadenia. V roku 2023 sa do dielne kuchyňa dokúpili obrusy a doplnilo sa drobné vybavenie kuchyne. Do krajčírskych dielne sa zakúpil teplovzdušný ventilátor a taktiež rôznych spotrebných materiálov určených na kreatívnu činnosť, tavná pištoľ a tiež sa zakúpili rôzne záhradkárské potreby. Zakúpila sa aj Biolampa MediLight určená na chromo terapiu, ktorú môžu prijímatelia sociálnych služieb v prípade záujmu využiť.

b) Aktivity Domu duševného zdravia – špecializovaného zariadenia v roku 2023

V roku 2023 absolvovali zamestnanci sociálnych služieb Zariadenie podporovaného bývania, Denný stacionár a Rehabilitačné stredisko rôzne vzdelávania, ktoré boli realizované prezenčnou alebo online formou:

- Odborný seminár v rámci národného projektu Kvalita sociálnych služieb „Nové kritériá v štandardoch kvality – novela zákona“
- Odborný seminár „Ako podporovať zmenu postavenia prijímateľov sociálnych služieb a žitie hodnotných rolí“
- Ako sa vyhnúť chybám pri zúčtovaní dotácií a základy výpočtu EON
- Workshop „Občianstvo ľudí so zdravotným postihnutím“
- Tematický workshop "Univerzálne navrhovanie budov komunitných sociálnych služieb v súlade s Plánom obnovy a odolnosti"
- Odborný seminár „Minimálne signály v komunikácii s klientom ako nástroj dodržiavania ľudských práv“
- Odborný seminár „Zvládanie záťažových situácií, podpora osobného a pracovného rozvoja a prevencia vyhorenia“
- Odborný seminár „Zvládanie správania náročného na starostlivosť“
- Kurz prvej pomoci v rozsahu 8 hodín
- Kurz prvej pomoci v rozsahu 33 hodín
- Online školenie „Súhrnné správy“
- Akreditovaný vzdelávací program ďalšieho vzdelávania „Manažér kvality v sociálnych službách“
- Odborný seminár „Sebaobhajovanie a obhajovanie práv ľudí s autizmom“
- Online webinár „Vedenie účtovníctva v NO“

- Akreditovaný vzdelávací program „Deeskalace konfliktních situací a asertivita pro pracovníky v sociálních službách“
- Interné školenie na tému „Prevencia krízových situácií a práca s rizikom v sociálnych službách – deeskalačné techniky“
- Interné školenie na tému „Základné ľudské práva a slobody“

ZARIADENIE PODPOROVANÉHO BÝVANIA

Od začiatku roka 2023 sme znovu začali spolupracovať s **Knižnicou Mateja Hrebendu**, ktorej zamestnanci si pre prijímateľov sociálnych služieb pripravili zaujímavé prednášky a aktivity: beseda o etikete stolovania a spoločenského správania v reštaurácii, Svätý Valentín, Deň lesa; relaxačno – vzdelávacia aktivita spojená s vychádzkou do mesta za účelom spoznávania historických budov v meste, gotické kostolíky Gemera – Malohontu, májové sviatky a premietanie krátkych dokumentov, história mesta Rimavská Sobota, hlavné námestie – náš poklad, aktivity zamerané na pozorovacie schopnosti, koordináciu tela, schopnosť tímovej spolupráce a sebahodnotenie, so zákonom do prírody, krásy našich hôr. **Gemersko-malohontské osvetové stredisko** v Rimavskej Sobote si pripravilo pre občanov Rimavskej Soboty veľa zaujímavých kreatívnych aktivít. Prijímatelia sociálnych služieb spoločne so zamestnancami sa zúčastnili aktivity „Práca s hlinou“ kde modelovali rôzne tvary z hlíny ručne, ale vyskúšali si aj prácu na hrnčiarskom kruhu. **Ekorelax** v Rimavskej Sobote si pripravil v spolupráci s našimi prijímateľmi sociálnych služieb nasledovné témy prednášok: fašiangy, vplyv ľudskej činnosti na životné prostredie, premietanie filmu o vode. V roku 2023 sme začali spolupracovať aj so **Slovenským červeným krížom** v Rimavskej Sobote, ktorého zamestnanci a dobrovoľníci si pre našich prijímateľov sociálnych služieb pripravili prednášky s názornými ukážkami a besedy: základy prvej pomoci, cievná mozgová príhoda, epilepsia, otras mozgu, bolesť hlavy, zdravý životný štýl, stabilizovaná poloha, oživovanie, dusenie sa, použitie Gordonovho a Heimlichovho manévru, vysoký krvný tlak a jeho riziká, infarkt myokardu, srdcové ťažkosti, cukrovka a zdravý životný štýl, neurodegeneratívne ochorenia ako Alzheimerova choroba, Parkinsonova choroba a demencia, imunizácia, dentálna hygiena – zdravý a krásny úsmev.

Vo februári 2023 sme v našom zariadení privítali priateľskú návštevu – prijímateľov sociálnych služieb a personál Domova sociálnych služieb Jasanima Rožňava. Prijímatelia sociálnych služieb sa medzi sebou porozprávali, vymenili si informácie o podmienkach poskytovania sociálnych služieb v jednotlivých zariadeniach, aké sa im páčia aktivity a prezreli si priestory a areál nášho zariadenia. Spoločne sa zúčastnili prednášky a besedy na tému „Liečivé bylinky a ich využitie“. Posedeli si pri káve, čaji a koláčikoch. Aj personál jednotlivých zariadení si medzi sebou vymenil skúsenosti, poznatky a plány do budúcnosti. V septembri 2023 sa naši prijímatelia sociálnych služieb zapojili do súťaže o ilustráciu k pripravovanej knihe o ľudských právach pre občanov so zdravotným postihnutím pripravovanú Úradom komisára pre osoby so zdravotným postihnutím v spolupráci s profesorom JUDr. Jánom Svákom, DrSc. Súťažiaci prostredníctvom maľby vyjadrili ako vnímajú práva osôb so zdravotným postihnutím. Obraz jedného prijímateľa sociálnych služieb bol vybraný na zverejnenie k jednej kapitole pripravovanej knihy. Všetky namaľované diela boli vystavené na vernisáži v Bratislave. Dňa 22. septembra 2023 sa naši prijímatelia zúčastnili 74. ročníka tanečno-pohybovej súťaže prijímateľov sociálnych služieb zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického a Prešovského samosprávneho kraja pod názvom „Tancuj srdcom Rožňava“. Súťaž, ktorú realizoval Domov sociálnych služieb Jasanima sa uskutočnila v sále Mestského úradu v Rožňave.

Počas celého roka sa väčšina prijímateľov sociálnych služieb zúčastňovala denných stacionárov na psychiatrickom oddelení Všeobecnej nemocnice v Rimavskej Sobote.

DENNÝ STACIONÁR A REHABILITAČNÉ STREDISKO

V roku 2023 sme v rámci aktivít využívali kreatívnu dielňu, kde boli vykonávané najmä kreatívne činnosti s využitím rôznych prírodných a syntetických materiálov a vyhotovovanie rôznych dekoračných predmetov. V stolárskej dielni sa prijímatelia sociálnych služieb venovali každoročnej údržbe záhradného náradia, čisteniu drevených paliet vhodných k ďalšiemu použitiu, pomoci pri montáži a demontáži nábytku, oprave menších chýb na nábytku, manuálnej práci s rôznymi materiálmi ale aj teoretickým aktivitám zameraným na rôzne témy, napríklad spôsoby a techniky spracovania dreva, výzdobné techniky (dyhovanie, intarzia, rezba i maľba), ale aj zásady zaistenia bezpečnosti pri práci s drevom a ochranné prostriedky pri práci s drevom a nátermi. V rámci dielne kuchyňa sa prijímatelia sociálnych služieb venovali rozvoju schopností a zručností spojených s pravidlami etikety stolovania, pomocou pri príprave obeda (čistenie a príprava surovín k ďalšiemu spracovaniu), udržiavaním hygienického prostredia v dielni kuchyňa a i.

Okrem štandardných aktivít vykonávaných v jednotlivých dielňach sa v roku 2023 prijímatelia sociálnych služieb v rámci ergoterapie venovali udržiavaniu a úprave exteriéru Domu duševného zdravia – špecializovaného zariadenia, koseniu trávnik, úprave stien interiéru zariadenia a ich maľovaniu. V lete absolvovali prijímatelia sociálnych služieb výlet k vodnej nádrži Teplý Vrch, kde strávili deň oddychovaním, kúpaním a opaľovaním. V rámci spolupráce s Ekorelaxom a Knižnicou Mateja Hrebendu v Rimavskej Sobote prijímatelia sociálnych služieb absolvovali niekoľko tematických prednášok a besied. Prijímatelia sociálnych služieb v spolupráci so zamestnancami spoločne naplánovali a zrealizovali grilovačky a varenie gulášu či kapustnice, kde si na dvore vychutnali slniečko, zahráli si stolný tenis a vyplnili spoločne strávený čas uvoľnenými rozhovormi.

c) Počet prijímateľov sociálnych služieb a zamestnancov do konca roka 2023

ZARIADENIE PODPOROVANÉHO BÝVANIA

Zariadenie podporovaného bývania bolo prevádzkované celý rok 2023. Záujem zo strany prijímateľov sociálnych služieb bol primeraný, zariadenie podporovaného bývania svojimi priebežnými voľnými kapacitami dostatočne pokrývalo záujem prijímateľov sociálnych služieb o tento druh sociálnej služby. K 1.1.2023 bolo v zariadení podporovaného bývania 13 prijímateľov sociálnych služieb (7 mužov a 6 žien). V priebehu roka boli prijatí 3 prijímatelia sociálnych služieb. Poskytovanie sociálnych služieb na základe žiadosti ukončili 2 prijímatelia. Celkovo tak v priebehu roka 2023 využilo naše služby 16 osôb. Ku koncu roka 2023 sa v zariadení podporovaného bývania poskytovala sociálna služba 14 prijímateľom sociálnych služieb. Zariadenie podporovaného bývania evidovalo ku koncu roka 2023 1 žiadosť v poradovníku.

DENNÝ STACIONÁR A REHABILITAČNÉ STREDISKO

Rehabilitačné stredisko a Denný stacionár boli prevádzkované celý uplynulý rok. Na začiatku roka 2023 malo s Rehabilitačným strediskom podpísanú zmluvu 5 prijímateľov sociálnych služieb a v priebehu roka ostal stav nemenný. Ku koncu roka 2023 malo rehabilitačné stredisko uzavreté zmluvy s 5 prijímateľmi sociálnych služieb a zároveň neevidovalo žiadnu nevybavenú žiadosť.

S Denným stacionárom malo na začiatku roka 2023 podpísanú zmluvu 17 prijímateľov sociálnych služieb, počas roka nepribudla žiadna nová žiadosť o uzatvorenie sociálnej služby a žiaden prijímateľ poskytovanie sociálnej služby neukončil. Združenie

príbuzných a priateľov duševne chorých OPORA G+N v priebehu roka 2023 otvorilo tému zníženia kapacity denného stacionára najmä z dôvodov, že:

1. Denný stacionár sa z finančného hľadiska stáva každým rokom menej udržateľným, nakoľko OZ OPORA G+N finančné zdroje k chodu denného stacionára získava len z MPSVR SR, pričom tento finančný príspevok môže byť použitý len na výplatu miezd zamestnancov, na prevádzku sociálnej služby získava OZ OPORA G+N finančné príspevky z rozpočtov miest a obcí, v ktorých majú prijímatelia sociálnej služby denný stacionár trvalý pobyt, avšak nie všetky mestá a obce si túto povinnosť plnia a z mesačných úhrad od prijímateľov sociálnych služieb, ktoré sú vo výške 10,00 €/osoba.
2. Aktuálna situácia časti budovy, v ktorej je poskytovaná sociálna služba denný stacionár je v havarijnom stave (vysoká vlhkosť súvisiaca s častým výskytom zrážok v období roka 2023), o ktorom OZ OPORA G+N niekoľkokrát upovedomila majiteľa budovy, ktorým je Mesto Rimavská Sobota, a ktoré poskytlo OZ OPORA G+N stanovisko, avšak vzhľadom na neisté skutočnosti, v ktorých sa časť priestorov denného stacionára v súčasnosti nachádza a v záujme ochrany života a zdravia prijímateľov sociálnej služby denný stacionár považuje OZ OPORA G+N za správne znížiť počet miest v dennom stacionári na počet miest, ktorým vie v priestoroch DDZ – ŠZ aj naďalej poskytovať bezpečné a kvalitné sociálne služby.
3. Výrazným problémom, ktorý OZ OPORA G+N dlhodobo vníma, je nedostatok záujmu o prácu v sociálnych službách. OZ OPORA G+N má problém nájsť odborne vzdelaných zamestnancov ochotných pracovať v zariadení sociálnych služieb.
4. Záujem o sociálnu službu denný stacionár je vo vysokej miere podmienený záujmom o peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla, pričom po získaní tohto príspevku väčšina prijímateľov sociálnej služby záujem o pravidelné navštevovanie denného stacionára stráca.

Nakoľko tieto dôvody Združenie príbuzných a priateľov duševne chorých OPORA G+N považovalo za dostatočne závažné, rozhodlo sa situáciu denného stacionára riešiť prístupím k zníženiu kapacity zo 17 miest na 9 miest od 1. januára 2024. Vzniknutá situácia bola s prijímateľmi sociálnych služieb jednotlivo prediskutovaná a na základe dohody bola s prijímateľmi, ktorí viac nemali záujem sociálnu službu denný stacionár poberať, zmluva o poskytovaní sociálnych služieb ukončená.

V priebehu roka 2023 boli Združením príbuzných a priateľov duševne chorých OPORA G+N v Dome duševného zdravia – špecializované zariadenie obsadené pracovné pozície:

- **Garant sociálnych služieb** – vzdelanie – II. stupeň VŠ – 1 osoba
- **Sociálny pracovník** – vzdelanie – II. stupeň VŠ – 2 osoby
- **Inštruktor sociálnej rehabilitácie** – stredné odborné vzdelanie + vzdelávanie „Inštruktor sociálnej rehabilitácie“ – 3 osoby
- **Opatrovateľ v zariadení sociálnych služieb** – stredné odborné vzdelanie + vzdelávanie „Kurz opatrovania“ v rozsahu 226 hodín – 4 osoby

- **Asistent sociálnej práce – vzdelanie – I. stupeň VŠ – 1 osoba**

d) Vízia poskytovania služieb v Dome duševného zdravia – špecializovanom zariadení

Kľúčovým cieľom roka 2024 po novele zákona č. 448/2008 Z.z. účinnej od 1.1.2018 je pokračovať v zabezpečovaní fungovania a zvyšovania kvality poskytovaných sociálnych služieb Domu duševného zdravia – špecializovaného zariadenia a inklúzie prijímateľov sociálnych služieb. V najbližších rokoch má Združenie príbuzných a priateľov duševne chorých OPORA G+N v rámci skvalitňovania sociálnych služieb v pláne zabezpečiť Dom duševného zdravia – špecializované zariadenie rôznym technickým vybavením prostredníctvom grantov, výziev, programov a pracovať na zlepšení IKT gramotnosti u prijímateľov sociálnych služieb, ale aj zamestnancov. Naďalej je víziou a cieľom pre najbližšie roky v spolupráci s Mestom Rimavská Sobota ako vlastníkom budovy zatepliť a zrenovovať fasádu objektu Domu duševného zdravia – špecializované zariadenie a taktiež riešiť aktuálnu situáciu časti budovy, v ktorej sú poskytované ambulantné sociálne služby denný stacionár a rehabilitačné stredisko účinnými a najmä dlhodobými opatreniami. Dlhodobým cieľom pre nasledujúce roky je aj oddelenie zázemia zamestnancov od prostredia prijímateľov sociálnych služieb, vďaka čomu by sme prijímateľom sociálnych služieb vytvorili ešte autentickejšie prostredie domova a zároveň by sme boli schopní zabezpečiť im dostatočné súkromie v jednolôžkových izbách. Víziou riešenia oddelených priestorov vyhradených pre zamestnancov (kancelárie) je zabezpečenie kontajnerovej stavby, ktorá by bola uložená na dvore pri Dome duševného zdravia – špecializované zariadenie.

Keďže poslaním Domu duševného zdravia – špecializovaného zariadenia je inklúzia prijímateľov sociálnych služieb do spoločnosti prostredníctvom aktivizácie a posilňovania ich schopností a zručností, pričom víziou zariadenia podporovaného bývania do budúcnosti je podporovať prijímateľov, aby boli v čo najväčšej miere samostatní a zodpovedali za seba a svoj život. Naším cieľom je pracovať na poskytovaní podpory prijímateľom sociálnych služieb, ktorí sú v pracovnom pomere, aby naďalej vytrvali, vzdelávali sa a zlepšovali svoj výkon v zamestnaní, prijímateľom sociálnych služieb, ktorí záujem o získanie práce majú, poskytnúť podporu a poradenstvo pri jej nadobúdaní a taktiež poskytovať podporu prijímateľom sociálnych služieb v procese aktívneho starnutia, ktorí sú už v dôchodkovom veku a zabezpečiť im dôstojne prežitý, nezávislý a aktívny život. Aj v roku 2024 je pre nás kľúčové spolupracovať s organizáciami a smerovať aktivity prijímateľov sociálnych služieb najmä do komunity. Okrem toho by sme sa v tomto roku chceli zamerať na možnosť prepojenia pobytových sociálnych služieb s ambulatnými sociálnymi službami, čím by sme chceli dosiahnuť zmenu prostredia a zmenu spôsobu práce s prijímateľmi sociálnych služieb či už služieb pobytových, alebo ambulatných. Vidíme potenciál v rozšírení portfólia aktivít, ktoré prijímateľom sociálnych služieb poskytnú priestory ambulatných služieb a nové možnosti či už z pohľadu záujmových preferencií, ale aj v nadobúdaní nových kontaktov a priateľstiev z rovnakej oblasti záujmu. V rámci ambulatných služieb denný stacionár a rehabilitačné stredisko by sme v roku 2024 chceli zdolať niekoľko výziev. Prvou výzvou je zvýšenie kvality poskytovania sociálnych služieb formou zabezpečenia kvalitného vzdelávania zamestnancov. Ďalšou výzvou je aktívnejšie zapájanie sa do komunitného života a sieťovanie služieb prostredníctvom vytvárania spoluprác s rôznorodými organizáciami v okolí a tým zabezpečiť nové a podnetné činnosti v našom zariadení. Cieľom poskytovania sociálnych služieb v ambulatných službách je poskytnúť prijímateľom sociálnych služieb také využitie ich času, ktoré im prinesie potešenie, oddych, pocit spolupatričnosti a užitočnosti, zároveň je cieľom prebudiť v prijímateľoch sociálnych služieb záujem o seba a okolie a podnietiť ich k budovaniu pozitívneho vzťahu k rôznym činnostiam a aktivitám.

Keďže kľúčovú rolu v skvalitňovaní a napredovaní sociálnych služieb poskytovaných v Dome duševného zdravia – špecializované zariadenie zohrávajú zamestnanci zariadenia, aj naďalej je pre nás veľmi dôležité venovať pozornosť vzdelávaniu zamestnancov a udržiavaniu dobrých vzťahov na pracovisku. V roku 2024 je našou víziou poskytnúť zamestnancom priestor k sebaujedeniu a zabezpečiť im podmienky k nadobudnutiu nových poznatkov v oblastiach podľa vlastných preferencií, ktoré ich obohatia v rámci ich profesie a zároveň ich posunú vpred. Na udržiavanie dobrých vzťahov na pracovisku chceme pracovať otvorenou komunikáciou a supervíziou, ktorá je pre všetkých zamestnancov v prípade potreby k dispozícii.

II. ZHODNOTENIE VÝSLEDKOV HOSPODÁRENIA PODĽA ROZPOČTU

a) Výkaz o výnosoch a nákladoch za rok 2023

Prevod pokladňa z minulého roka	0,28,- €
---------------------------------	----------

VLASTNÉ PRÍJMY

Príjmy od prijímateľov soc. služby ZPB	13 493,80,- €
Príjmy od prijímateľov soc. služby RHS	600,00,- €
Príjmy od prijímateľov soc. služby DS	2 040,00,- €
Príjem vedľajšieho hospodárstva	0,00,- €
Sponzorské dary, verejné zbierky	0,00,- €
Ostatné príjmy	0,00,- €

SPOLU VLASTNÉ PRÍJMY	16 133,80,- €
-----------------------------	----------------------

PRÍSPEVKY A DOTÁCIE

Príspevok z MPSVaR SR na sociálnu službu ZPB	24 340,96,- €
Príspevok z MPSVaR SR na sociálnu službu RHS	25 021,89,- €
Príspevok z MPSVaR SR na sociálnu službu DS	57 104,95,- €
Príspevok z Úradu BBSK na sociálnu službu ZPB	73 838,00,- €
Príspevok z Úradu BBSK na sociálnu službu RHS	39 402,00,- €
Príspevok z Mesta Rimavská Sobota na soc. službu DS	3 360,00,- €
Príspevok z Obce Drienčany na soc. službu DS	120,00,- €
Príspevok z Obce Rimavské Janovce na soc. službu DS	120,00,- €
Príspevok z Obce Málinec na soc. službu DS	120,00,- €
Nevyčerpaný FP z MPSVaR SR na sociálnu službu ZPB	-1 020,77,- €
Nevyčerpaný FP z VÚC BB na sociálnu službu ZPB	-1 358,00,- €
Neoprávnene vyčerpaný FP z VÚC BB na sociálnu službu ZPB	-1 763,00,- €

SPOLU PRÍSPEVKY A DOTÁCIE	219 286,03,- €
----------------------------------	-----------------------

SPOLU VÝNOSY	235 419,83,- €
---------------------	-----------------------

BEŽNÉ NÁKLADY

Mzdy a platy	132 896,97,- €
Poistné	46 775,16,- €
Náhrady mzdy počas PN	107,34,- €
Materiál	12 972,20,- €
Prevádzková réžia (energie + nájom + opravy a udržiavanie)	27 727,15,- €
Služby	6 876,58,- €
Ostatné dane a poplatky	359,70,- €
Úrok	154,70,- €
Iné ostatné náklady	3 055,88,- €
Odpisy dlhodobého hmotného majetku	5 693,88,- €
SPOLU BEŽNÉ NÁKLADY	236 619,56,- €

SPOLU NÁKLADY**236 619,56,- €**

Ekonomicky oprávnené výdavky v Zariadení podporovaného bývania: 677,48,-€ klient/mesiac.

Ekonomicky oprávnené výdavky v Rehabilitačnom stredisku: 1 080,29,-€ klient/mesiac.

Ekonomicky oprávnené výdavky v Dennom stacionári: 308,13,-€ klient/mesiac.

b.) Hospodársky výsledok za rok 2023

Združenie príbuzných a priateľov duševne chorých OPORA G+N, Dom duševného zdravia – špecializované zariadenie v roku 2023 hospodáril podľa vopred vypracovaného rozpočtu. Na základe tohto rozpočtu bola požiadavka o finančný príspevok z Úradu BBSK a MPSVaR SR. Na základe objednávky sociálnych služieb a po podpísaní zmlúv dostalo Združenie príbuzných a priateľov duševne chorých OPORA G+N, Dom duševného zdravia – špecializované zariadenie finančný príspevok z Úradu BBSK spolu vo výške 113 240,00,-€, z ktorej bola ku koncu roka 2023 vrátená alikvotná časť vo výške 1 358,00,-€, finančný príspevok z MPSVaR SR spolu vo výške 102 468,00,-€, ktorý sa k 1. júlu 2023 zvyšoval o 3 999,80,-€, takže celkový finančný príspevok bol poskytnutý v hodnote 106 467,80,-€, z čoho alikvotná časť vo výške 1 020,77,-€ bola vrátená, finančný príspevok z mesta Rimavská Sobota vo výške 3 360,00,- €, finančný príspevok z obce Drienčany vo výške 120,00,-€ a finančný príspevok z obce Rimavské Janovce vo výške 120,00,-€ a finančný príspevok z obce Málinec vo výške 120,00,-€. Vo februári roka 2024 zistilo Združenie príbuzných a priateľov duševne chorých OPORA G+N v rámci internej kontroly chybu pri zúčtovaní finančného príspevku z Úradu BBSK, z čoho združeniu vyplynula povinnosť v roku 2024 vrátiť použitý neoprávnený finančný príspevok v hodnote 1 763,00,-€.

Podrobný rozpočet o hospodárení Združenia príbuzných a priateľov duševne chorých OPORA G+N, Domu duševného zdravia – špecializované zariadenie bol odoslaný na MPSVaR SR, na Úrad BBSK, na mesto Rimavská Sobota, obciam Drienčany, Rimavské Janovce a Málinec.

c.) Prehľad majetku organizácie

Dom duševného zdravia – špecializované zariadenie má plne vybavené prevádzkované zariadenia sociálnych služieb t.j. zariadenie podporovaného bývania, rehabilitačné stredisko a denný stacionár. Štandardne, kompletne vybavené izby, kancelárie, dielne, spoločenské miestnosti, kuchyne, hygienické zariadenia a ostatné prislúchajúce priestory.

V roku 2023 Združenie príbuzných a priateľov duševne chorých OPORA G+N na základe Dohody o platbách nájomného k zmluve č. LZF/21/56387 splácalo osobné motorové vozidlo Kia Proceed vo výške 443, 22,-€ mesačne.

Vypracované dňa: 04.04.2024

PhDr. Elena Lacko Martinovičová
predsedníčka OZ OPORA G+N